

Підсумовуючи викладене можна зробити висновок, що діяльність України щодо імплементації міжнародних стандартів дозволить: забезпечити відповідність національної системи фінансового моніторингу новим світовим стандартам в цій сфері; запобігти можливому застосуванню санкцій з боку міжнародних організацій; підтвердити принцип незворотності і послідовності у виконанні Україною своїх міжнародних зобов'язань; забезпечити нормальні умови для зовнішньоекономічної діяльності представників українського бізнесу; удосконалити механізм регулювання та нагляду за фінансовими посередниками у частині додержання ними вимог законодавства з питань запобігання та протидії легалізації незаконних доходів і фінансуванню тероризму; зробити фінансову систему України прозорою та здатною протистояти відмиванню «брудних» грошей та можливості її використання для фінансування тероризму; зняти перепони у стимулюванні притоку інвестицій у національну економіку з боку розвинених країн.

Список використаних джерел

4. Бойко Н. Запобігання та протидія легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом. *Вісник прокуратури*. 2006. № 4. С. 39.

5. Протидія легалізації злочинних доходів і фінансуванню тероризму / Гуржій С. Г. та ін. Київ : Такі справи, 2008. С. 437.

6. Про ратифікацію Конвенції ООН про боротьбу проти незаконного обігу наркотичних засобів і психотропних речовин : Постанова Верховної Ради УРСР від 25.04.1991 за № 1000-XII // Відомості Верховної Ради. 1991. № 24. С. 277.

7. Україна імплементує нові стандарти FATF в національне законодавство щодо відмивання коштів та фінансування тероризму. Інформаційне агентство «ЛІГА:ЗАКОН», 2010–2013. URL: <http://jurliga.ligazakon.ua/news/2012/2/17/57439.htm>

*Пендюра Максим Миколайович,
доцент кафедри теорії держави та права
Національної академії внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент*

ЗАВДАННЯ ПОЛІЦЕЙСЬКОЇ ДЕОНТОЛОГІЇ ЯК МІЖДИСЦИПЛІНАРНОЇ ЮРИДИЧНОЇ НАУКИ В СИСТЕМІ ПІДГОТОВКИ ВИСОКОКВАЛІФІКОВАНИХ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ

У ході реформ правоохоронних органів, у 2015 році Кабінет Міністрів України, відповідно до закону України «Про Національну поліцію», ухвалив рішення про створення центрального органу виконавчої влади – Національна

поліція, що підпорядковується Міністерству внутрішніх справ України²¹. У грудні 2017 року, на міжнародній конференції «Освіта та професійне навчання поліцейських» була презентована модель підготовки поліцейських.

Наказом Міністерства освіти і науки України від 21 червня 2018 р. № 6693 затверджено стандарти професійної (професійно-технічної) освіти з професії 5162 Поліцейський (за спеціалізаціями), розроблені відповідно до Конституції України, законів України «Про Національну поліцію», «Про освіту», «Про професійно-технічну освіту», «Про професійний розвиток працівників»; постанов Кабінету Міністрів України «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» від 23 листопада 2011 року № 1341, «Про затвердження Порядку розроблення та затвердження професійних стандартів» від 31 травня 2017 року №373; розпорядження Кабінету Міністрів України «Про затвердження Плану заходів із впровадження Національної рамки кваліфікацій на 2016-2020 роки» від 14 грудня 2016 року № 1077, Національного класифікатора України ДК 003:2010 «Класифікатор професій», затвердженого наказом Держспоживстандарту України від 28 липня 2010 року № 327 (зі змінами та доповненнями), наказу Міністерства освіти і науки України «Про розроблення Державних стандартів професійно-технічної освіти на основі компетентнісного підходу» від 30 червня 2017 року № 946, наказу МВС України «Про затвердження кваліфікаційної характеристики професії 5162 Поліцейський (за спеціалізаціями) від 12 липня 2017 року № 586 та інших нормативно-правових документів, які є обов'язковими для виконання всіма навчальними закладами зі специфічними умовами навчання, закладами (установами, центрами) Національної поліції України, що здійснюють (забезпечують) підготовку поліцейських (далі – заклади) на замовлення Національної поліції України для забезпечення охорони прав і свобод людини, інтересів суспільства та держави, публічної безпеки й порядку.

Модель фахівця – це опис того, чого повинен бути гідним фахівець, до виконання яких функцій він підготовлений і якими якостями він має володіти. Моделі дозволяють відрізнити одного фахівця від іншого, а також рівні (якості) підготовки фахівців одного і того ж типу. Модель постає системостворюючим фактором при формуванні освітніх програм, науково-методичному забезпеченні їх компонент та виборі форм організації освітнього процесу і видів навчальних занять. Вважаємо, що побудувати модель підготовки поліцейського можливо лише спираючись на професійний стандарт підготовки поліцейського та/або кваліфікаційні характеристики посад працівників Національної поліції. Адже кваліфікаційні характеристики посад забезпечують типовість у визначенні посадових обов'язків і кваліфікаційних вимог до певних категорій і посад працівників Національної поліції. Окрім цього кваліфікаційною характеристикою встановлюються вимоги до змісту професійної діяльності та рівня кваліфікації працівників Національної поліції.

Поділяємо думку В.О. Пугача, що в межах реформування системи Міністерства внутрішніх справ постала гостра потреба у розробці, з урахуванням досвіду підготовки поліцейських у країнах з високорозвиненою економікою,

---

²¹ Про затвердження Положення про Національну поліцію: Постанова Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 2015 р.

професійних стандартів (кваліфікаційних характеристик посад працівників Національної поліції); освітніх стандартів; визначенні первинних посад, які поліцейський може обіймати після здобуття певного рівня освіти, враховуючи всі спеціальності та спеціалізації, за якими провадиться освітня діяльність²².

На наше глибоке переконання, саме на поліцейську деонтологію як міждисциплінарну юридичну науку покладаються важливі завдання з формування в майбутніх правоохоронців професійних знань, умінь та навичок правового та культурного характеру і теоретико-методологічного спрямування щодо функціонування поліцейської діяльності за європейським зразком.

Відповідно до кваліфікаційної характеристики поліцейського, що подана у стандартах, передбачено його завдання, обов'язки і повноваження. Так, поліцейський виконує роботу, пов'язану із забезпеченням публічної безпеки та порядку, попередженням правопорушень, охороною майна всіх форм власності тощо. Під час виконання службових обов'язків дотримується законності та реалізує принципи партнерства і недискримінації в роботі з населенням, захищає права та свободи громадян незалежно від їхнього соціального статусу, расової, національної приналежності, громадянства, статі, релігійних, політичних та інших переконань.

Виявляє ініціативу, винахідливість і мужність, уміння швидко орієнтуватися та діяти в надзвичайних обставинах. Взаємодіє з оперативними й іншими структурними підрозділами Національної поліції України під час виконання покладених завдань і функцій. Визначає можливі місця імовірного вчинення правопорушень, за наявності можливості забезпечує контроль за такими місцями. У разі звернення громадян із заявами та повідомленнями про подію або правопорушення встановлює особу заявника, час надходження повідомлення, точне місце вчинення події або правопорушення, ким і стосовно кого його вчинено, а також інші відомості, що мають значення для розкриття кримінальних, адміністративних правопорушень, та негайно доповідає оперативному черговому по підрозділу. Під час патрулювання запобігає порушенню публічного порядку й іншим адміністративним правопорушенням, виявляє такі факти. У межах своїх можливостей уживає заходів щодо надання допомоги особам, які її потребують. Зберігає табельну вогнепальну зброю та спеціальні засоби, досконало володіє ними та застосовує їх згідно з чинним законодавством. Підвищує рівень загальнофункціональної, вогневої та фізичної підготовки, дотримується належного зовнішнього вигляду, стройової виправки. Здійснює інші повноваження, передбачені законом України «Про Національну поліцію».

У межах чинного законодавства має право вимагати від громадян і службових осіб, які порушують публічний порядок, припинення правопорушень та дій, що перешкоджають здійсненню повноважень поліції. У разі обґрунтованої підозри в учиненні правопорушень перевіряти в громадян документи, що посвідчують їх особу. У встановлених законом випадках

---

²² Пугач В. О. Кваліфікація та компетентності в системі підготовки кадрів для Національної поліції. Підготовка поліцейських в умовах реформування системи МВС України : зб. наук. пр. / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ, Каф. спец. фіз. підготовки ф-ту № 2. Харків : ХНУВС, 2018. С. 30.

зберігати й носити спеціальні засоби і табельну вогнепальну зброю. Застосовувати до правопорушників заходи фізичного впливу, спеціальні засоби та зброю у випадках і порядку, передбачених чинним законодавством України. Здійснювати в межах визначених повноважень поліцейське піклування. Користуватися іншими правами, наданими законом України «Про Національну поліцію».

ПОВИНЕН ЗНАТИ:

Конституцію України, законодавство України, що регламентує діяльність Національної поліції України; міжнародні та національні стандарти забезпечення прав і основоположних свобод людини та громадянина; акти Верховної Ради України, акти Президента України та Кабінету Міністрів України; накази, статuti, що регламентують організацію діяльності строювих підрозділів Національної поліції України; основи правознавства; порядок несення служби в строювих підрозділах; тактико-технічні характеристики зброї, спорядження, спеціальних технічних засобів, які закріплені за підрозділом; правила зберігання та застосування табельної зброї; правові підстави, тактичні прийоми застосування фізичного впливу та спеціальних засобів під час затримання громадян і застосування до них заходів примусу; правила внутрішнього трудового розпорядку; правила ділового етикету та професійної етики (естетики); державну (українську) ділову мову; іноземну (професійну) мову; правила й норми охорони праці, правила надання першої (домедичної) допомоги; техніки безпеки та протипожежного захисту.

З урахуванням та на підставі чинного законодавства, міжнародних і національних професійних стандартів, задля сприяння становленню сучасного, свідомомвмотивованого, висококваліфікованого працівника Національної поліції України, до основних завдань поліцейської деонтології треба віднести:

- вивчення обумовлених соціальною практикою проблем необхідної поведінки працівників поліції, представників окремих професійних груп, виявлення основоположних принципів, норм їх поведінки в різних системах відносин (щодо об'єкта діяльності, суспільства, держави, закону, власної професійної групи) з метою підвищення ефективності результатів діяльності, зростання авторитету правоохоронних органів на основі дотримання деонтологічних норм;

- виявлення несприятливих моральних та інших факторів, що знижують ефективність роботи окремих працівників або професійних мікрогруп через невинправдану напругу, викликану недотриманням поліцейськими службовцями загальнолюдських, макрогрупових або групових професійних норм чи кодексів поведінки у взаємовідносинах з об'єктом діяльності (підозрюваними або затриманими особами, правопорушниками, злочинцями, громадськістю і законослухняними громадянами);

- вивчення й оптимізація системи взаємовідносин у професійній групі між її окремими елементами (особистостями, групами, колегами, начальниками);

- усунення шкідливих наслідків професійних помилок, відхилень від норм необхідної поведінки, запобігання фактам неповноцінної професійної діяльності;

– запровадження міжнародних норм поліцейської деонтології, прогресивних принципів службової етики і правил у повсякденну службову діяльність та поведінку працівників поліції шляхом реалізації наукових розробок, створення науково-методичної бази, вивчення і творчого осмислення вітчизняного та зарубіжного досвіду деонтологічної підготовки кадрів, їх професійного розвитку, ефективного вирішення проблем роботи з персоналом служб та підрозділів поліції.

Очікуваними результатами вивчення поліцейської деонтології стануть:

– у здобувачів вищої освіти, вироблення умінь теоретичного аналізу поняття та особливостей методологічного спрямування поліцейської діяльності;

– у здобувачів вищої освіти сформулюються науково обґрунтовані сучасні форми і методи роботи засновані на принципі верховенства права щодо особливостей практичної діяльності поліцейських;

– стійкого сприйняття національних та міжнародних правових документів як універсального регулятора суспільних відносин, за допомогою якого потрібно розв’язувати складні соціальні конфлікти, досягати компромісу, забезпечувати права і основоположні свободи людини та громадянина;

– високої професійної правової свідомості та правової культури поліцейського, стимулювання їх активної правомірної поведінки у багатонаціональному громадянському суспільстві;

– науково обґрунтованих та практичних механізмів реалізації прав людини та громадянина, ефективних методик правового виховання населення і подолання професійної деформації.

Якісні і ґрунтовні знання основних положень поліцейської деонтології дозволить здобувачам вищої освіти (курсантам, слухачам) працівникам Національної поліції в практичній площині правильно та обґрунтовано давати оцінку складним державно-правовим явищам суспільного життя, розуміти їх соціальне призначення й приймати самостійно важливі, відповідальні рішення.

Список використаних джерел

1. Постанова КМУ від 28 жовтня 2015 року № 878 «Про затвердження Положення про Міністерство внутрішніх справ України» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/878-2015-%D0%BF>

2. Наказ Міністерства освіти і науки України від 21 червня 2018 року № 669 «Про затвердження стандарту професійної (професійно-технічної) освіти з робітничої професії «Поліцейський» URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/MUS30304.html

3. Пугач В. О. Кваліфікація та компетентності в системі підготовки кадрів для Національної поліції. *Підготовка поліцейських в умовах реформування системи МВС України* : зб. наук. пр. / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ, Каф. спец. фіз. підготовки ф-ту № 2. Харків : ХНУВС, 2018. С. 30.

